

Livsglad systematiker fyller 60 år.

Professor, Ph.D. Bernt Øksendal fyller 60 år 10. april. Han har vært engasjert som professor II ved Norges Handelshøyskole siden begynnelsen på 90-tallet, og har sin hovedstilling som professor ved matematisk institutt, Universitetet i Oslo. For tiden er han ved CMA (Centre of Mathematics for Applications) ved UiO, et av sentrene for fremragende forskning opprettet av Forskningsrådet for noen få år siden.

Øksendal er født i i Fredrikstad. Han har doktorgrad fra UCLA (University of California, Los Angeles), USA i 1971, var ansatt ved Agder Distriktshøyskole fra 1973 til 1983. Han kom til UiO i 1983, som professor fra 1991. I perioden 1992-96 var han VISTA-professor, utnevnt av Vitenskapsakademiet i samarbeid med Statoil. Han ble valgt inn som medlem av Vitenskapsakademiet i 1996. I 1996 mottok han også Nansenprisen for fremragende forskning i ”Stokastisk analyse med anvendelser”.

Han har hatt en rekke forskningsopphold og tilknytninger til utenlandske læresteder, særlig i USA, bl.a. CALTECH (California Institute of Technology, Pasadena), UCLA og IMA (Institute for Mathematics and its Applications, Minneapolis), men også i Skottland, Frankrike, Botswana og Singapore. Han har vært formann i Norsk matematikkråd i 1987-88, og har vært blant initiativtakerne til et nytt studium i matematikk og økonomi ved UiO i 1992. Han har vært leder for flere forskningsprosjekter, bl.a. ”Væskestrømning i stokastiske reservoarer”, finansiert av VISTA 1989-97, og for programmet ”Stokastisk analyse og stokastiske prosesser” ved Mittag-Leffler-instituttet i Sverige i 1995. Øksendal har vært, og er fortsatt, medredaktør av flere tidsskrifter, de fleste internasjonale.

Øksendals hovedoppgave ved UiO var innen klassisk matematisk analyse. Han ble imidlertid tidlig interessert i sannsynlighetsteori, særlig browniske bevegelser, som han opprinnelig benyttet til å løse problemer innen kompleks analyse, bl.a. sammen med den skotske forskeren A. M. Davie. Deres banebrytende arbeid i denne sammenheng ble publisert i *Acta Mathematica* i 1982. Senere har Øksendal utviklet seg til en forsker i verdensformat innen stokastisk analyse, og særlig hans grunnleggende lærebok på Springer Verlag innen feltet er viden kjent og brukt over store deler av verden. Denne er nå kommet i 6. opplag og er oversatt til kinesisk, japansk og russisk. I tillegg har han skrevet to andre bøker rettet mot det internasjonale forskersamfunnet, en publisert i 1996 på Birkhauser sammen

med flere medforfattere, bl.a. professor Jan Ubøe ved NHH, og den hittil siste sammen med Agnes Sulem ved INRIA, Paris, er utgitt på Springer Verlag i 2004.

Man kan hevde at Øksendal har vært med på å grunnlegge et relativt nytt felt innen matematikken, nemlig stokastisk analyse. Slik pionervirksomhet er selvsagt få forskere forunt. Dette feltet kombinerer sannsynlighetsteori med klassisk analyse, og har vist seg anvendelig innen mange ulike områder. Øksendal har f.eks. publisert arbeider innen økologi, ressursøkonomi, reservoarteknikk og geofysikk, fysikk, finans og matematisk økonomi. Hans viktigste arbeider er nok innen den rene disiplinen av stokastisk analyse, der han har publisert en rekke anerkjente, vitenskapelige arbeider, ofte sammen med forskere fra mange ulike land. Publikasjonslisten viser langt over 100 arbeider. Han er ekspert spesielt innen stokastisk optimering og optimal stoppeteori.

Det er bl.a. denne faglige vinklingen som har gjort Øksendal særlig interessant for Norges Handelshøyskole, der han har deltatt i forskeropplæringen innen finansiell økonomi i en årrekke. En annen, misunnelsesverdig egenskap er Bernts evne til å formidle tildels ugjennomtrengelig stoff på en lettfattelig og underholdene måte. Denne egenskapen gjør ham til en uvanlig populær foredragsholder ved vitenskapelige konferanser og seminarer. Å lytte til en forelesing av Bernt kan nærmest sammenlignes med å oppleve musikk. Det kan skyldes hans behagelige vesen, og naturlige nyskjerrighet. Bernt har aldri mistet evnen til å glede seg over hverdagslige ting, og er spesielt glad i barn.

Til tross for sin omfattende reisevirksomhet og utallige utenlandsopphold har Bernt alltid vært en tilstedeværende og aktiv medarbeider og kollega. Han har veiledet, og er fortsatt veileder for, mange doktorgradsstudenter, har vært opponent ved sju doktorgradsdisputaser i inn- og utland, og utfører i tillegg administrativt arbeid. Som et eksempel på det siste er hans engasjement for et studium i anvendt matematikk i det Sørlege Afrika, initiert av NUFU, et suksessrikt tiltak for å skaffe kompetente folk til denne regionen.

Det er tvilsomt om man ved UiO fullt ut forsto hvilket varp de egentlig gjorde da Øksendal ble hentet fra ADH i Kristiansand. Det er sannsynligvis Bernts glede ved naturopplevelser, som bær- og soppstaking i skog og mark og turer i fjellet som er grunnen til at både UiO og NHH har kunnet dra nytte

av hans kapasitet i år etter år. Han har antakelig vært en av de mest aktuelle ”oppkjøps-kandidatene” innen norsk akademia i årevis, men han trives best i Norge, all reisevirksomheten til tross.

Bernt har en bemerkelses- og misunnelsesverdige evne til å gjøre mange ting samtidig, og motbeviser dermed at denne egenskapen kun skal være tilgodesett kvinner. Som kolleger antar vi at dette skyldes disiplin, systematikk og en uvanlig evne til konsentrasjon. En slik arbeids- og konsentrasjonsevne kan delvis forklares også ved et fysisk aktivt liv. Bernt driver både med jogging, sykling og vektløfting, vekselvis, tidligere var han også aktiv skøyteløper. I tillegg tar han nøye vare sitt samliv med sin kjære Eva. Sammen har de tre voksne barn, Karina, Anders og Elise.

Venner og kolleger ved NHH gratulerer på det hjerteligste en i enhver forstand aktiv forsker og god kollega med 60-årsdagen, og håper på mange produktive år i fremtiden, også ved NHH. I tillegg ser noen av oss fram til fortsatt beinharde løpeturer i over 40 graders varme, i steikende sol og med løver luskende i buskaset, og etterfølgende obligatorisk bading blant krokodiller.

På vegne av venner og kolleger ved Norges Handelshøyskole.

Knut K. Aase,   Los Angeles, 7.4-2005.